

Hiiumaa Muuseumi kogu kasutamine perekonnaloos uurimisel

Kauri Kiivramees

Nooremteadur

SA Hiiumaa Muuseumid

Muusemi tekkest

Hiiumaa Muuseumi
hoone Kassaris 1979.
aastal. HKM Fp 655:8
F1379

- Hiiumaa muuseum avati 28. mail 1967. aastal isetegevusliku muuseumina Kassari mõisa antvarkide majas.
- Hiiumaa Muuseum muudeti riiklikuks muuseumiks (Hiiumaa Rajooni Koduloomuuseum) 16. veebruaril 1968.
- Alates 1973. aastast kuulub Hiiumaa Muuseumi koosseisu Eesti kontserdimuusika ühe rajaja Rudolf Tobiase sünnikodu Käinas.
- 1987. aastast kuulub Hiiumaa Muuseumile Mihkli taluhoonete kompleks Malvaste külas.
- 1988. aastal pärandati testamendiga Hiiumaa Muuseumile Kroogi talu – 1930. aastaist pärinev kommunistlikust küüditamisest mõjutatud perekonna elamukompleks Valgu külas.
- 1998. aastast on muuseumi peamajaks Pikk Maja - endine Kärkla Kalevivabriku direktorite maja.

- Muuseumi kollektsioon sai alguse Emmaste vallas töötanud Leisu ja Mänspäe kooli koduloolistest kogudest, mille tekkimise eest saame tänada innukat koduloolast, kooliõpetajat ja muuseumi esimest direktorit Volli Mäeumbaeda (1928-2003).
- Enamik kooli koduloonurka kuulunud esemed toodi üle loodavasse koduloomuuseumisse, kallutas see kollektsioonis talupojakultuuri esindatust Lõuna-Hiiumaa suunas. Valdav osa neist esemetest pärineb 19. sajandist ja 20. sajandi algusest. Hiljem on püütud leida etnograafiakogudes puuduolevat esemelist esindatust ka muudest Hiiumaa piirkondadest.
- Põhiteemadena joonistuvad peale talukultuuri välja meremeeste ja kalameeste elu, vabrikutöölise elu, aga ka koole, valitsemist, hiidlaste loomingut ja harrastusi iseloomustavad kogud.

Volli Mäeumbaed 1970. aastal. ERM Fk
2644:7911

Muuseumikogu

- Hiiumaa Muuseumi kogus on hetkel 32 784 museaali.
- Kogud on jagatud 12 alakoguks.
- Nendeks on Ajalooline (Aj), Arheoloogia (Arh), Arhiiv (A), Etnograafilised esemed (E), Fondiraamatukogu (R), Fotokogu (F), Kunstikogu (K), Loodusloolised kogu (L), Märgikogu (M), Numismaatika (N), Salvestused (S), Tekstiilkogu (T).
- Kõik meie muuseumikogus olevad museaalid on kantud Muuseumide Infosüsteemi, mis on kõigile kasutatav andmebaasi www.muis.ee

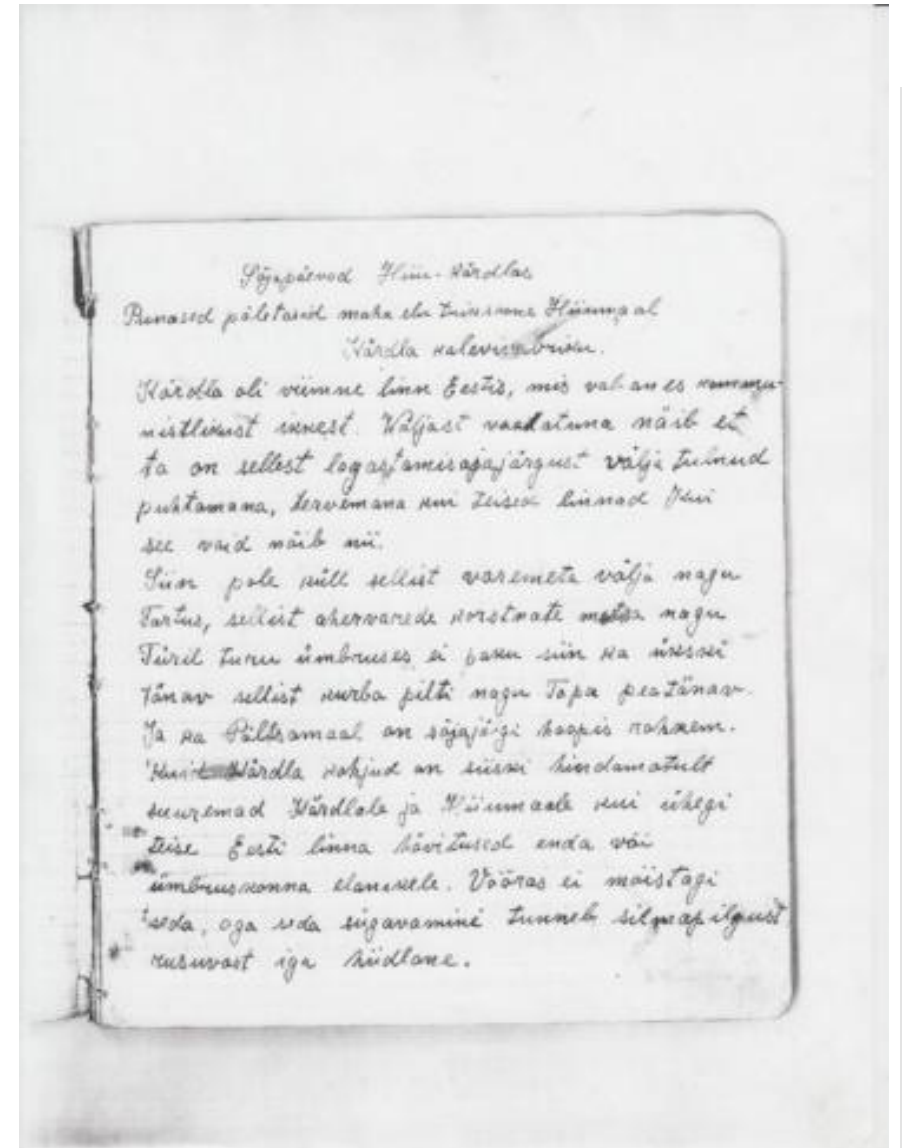

HKM Fp 572 F 519 Vanavara kogumisretk
Hanikatsi laiule augustis 1967. aastal.

- SA Hiiumaa Muuseumid (edaspidi Hiiumaa Muuseum) kogumise eesmärgiks on esemete, trükiste, kunstiloomingu, arhiivmaterjali ning fotode, filmide, helindite jms abil jäädvustada eri seisustest, rahvustest ning eri ametites hiidlaste ja teiste Hiiu saare elanike elu-olu, (sh riietus, tööriistad), oskusi (puutööoskus, toiduvalmistamine jms), teadmisi, tõekspidamisi, tavasid, püüdlusi ning loomingu.
- Ajaliselt katab muuseum perioodi inimeste saarele asumisest kuni tänapäevani.
- Lisaks sellele on meie muuseumi huvisfääris Hiiumaal tegutsenud või tegutsevad asutused, ettevõtted, seltsid jm institutsioonid oma tegevuse, liikmeskonna ja toodangu näidetega.
- Mõnede teemade puhul esineb ka esemetele keskendunud kogumist.

Mis võiks muuseumi kogudes suguvõsauuri misel abiks olla?

- Varasemad sugupuud
- Mälestused, suuline pärimus.
- Fotod, esemeline materjal
- Valminud sugupuust ühe koopia muuseumi viimine on suureks abiks tulevastele uurijatele.

HKM _ 4331:2 A 175 A.Tikka mälestused.
Kirjutatud aprillis 1943.

Hiiumaa Muuseumi kogude kasutamise kord

- Hiiumaa Muuseumi kogud paiknevad Mihkli talumuuseumis, Rudolf Tobiase majamuuseumis, Mihkel Kiibuse Kroogi talus; põhihoidlad asuvad Kassari ekspositsioonimajas ja Pikas Majas Kärddlas. Hoidlasse võivad uurijad siseneda ainult peavarahoidja loal, koguhoidja või peavarahoidja saatel.
- Museaalidega tutvumine toimub eelneva kokkuleppe alusel peavarahoidja või vastava koguhoidjaga kas telefoni või e-posti teel.
- Hiiumaa Muuseumi kogusid saavad uurijad kasutada Pikas Majas (Vabrikuväljak 8) esmaspäevast reedeni 10:00 – 17:00. Esemeid tuuakse hoidlast välja 10:00-15:00.
- Muuseumi kogude kasutajad registreerivad ennast uurijate registreerimise raamatus.
- Museaale käsitletakse selleks ette nähtud kinnastes, mis väljastatakse muuseumitöötaja poolt.
- Uurijal on lubatud isiklikuks otstarbeks teha koopiaid oma digikaameraga tulmeraamatust ja vastuvõtuaktidest välklampi kasutamata.

Hiiumaa Muuseumi kogude kasutamise kord

- Keelatud on kogude omavoliline pildistamine, paljundamine, skanneerimine ning kopeerimine eseme pinnalt otse kontaktis.
- Kogude kasutaja ei tohi rikkuda temale välja antud museaale. Ei ole lubatud esemete asetamine museaalidele ja kirjutamine museaalide või arhiivisäilikute peal.
- Muuseumitöötajal on õigus piirata või keelduda museaalide uurijale tutvumiseks andmisest seoses museaali seisukorra või muude probleemsete omaduste tõttu.
- Uurimissaalis ei ole lubatud süüa, juua ega tegeleda asjadega, mis võiksid häirida teisi uurijaid, kahjustada museaale ja muuseumi vara.
- Muuseumil on õigus keelduda teenuste osutamisest isikutele, kes on varem kuritarvitanud muuseumi usaldust.
- Uurija tagastab museaalid isiklikult koguhoidjale, peavarahoidjale või nende poolt volitatud isikule.
- Hiiumaa Muuseumist laenutatakse museaale välja ainult peavarahoidja loal. Laenutamine fikseeritakse väljaandeaktiga, kus on kirjas osapoolte andmed, deposiitide nimetus, arv, kasutamiseaeg, kasutamise eesmärk ja muud vajalikud andmed